

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת עירובין

פרשת קרח דפים פו ~ צב

דרך ישרה תמצית הדף

לדף פו

*שבת בעיר אחרת. *המחיצה בבור. *ר"י במחיצה תלויה.

א. מי שהלך לשבות בעיר אחרת האם אוסר 1. לר"מ בין ישראל ובין נכרי אוסר. 2. לרבי יהודה בין ישראל ובין נכרי אינו אוסר. 3. לר' יוסי רק נכרי אוסר, כיון דישאל לא בא בשבת. 4. לר"ש אפי' בישראל ששרוי אצל בתו באותה העיר שרי כיון דלא חוזר, וכן הלכה.

ב. בור שנמצא בין שתי חצירות צריך מחיצה עשרה טפחים והמיקום 1. לת"ק בין מלמעלה בין מלמטה ובין מתוך אוגנו. 2. לב"ש למטה וזהו לרב הונא למטה משפת הבור ולרב יהודה למטה מן המים וצריך שיראו ראשי הקנים טפח מלמעלה. 3. לב"ה למעלה ולרב הונא למעלה מן הבור ולרב יהודה למעלה מן המים וצריך שישקע את ראשי הקנים טפח במים, ואמרינן שחכמים הקילו במים. 4. לרבי יהודה סגי בכותל שמעל הבור וא"צ להכנס לתוכו.

ג. שיטת רבי יהודה דסגי במחיצה שמעל הבור כדי להפריד, ומייתי מי סובר כרבי יהודה 1. לרבי יוסי המשלשל דפנות סוכה מלמעלה למטה בתוך עשרה טפחים מהקרקע כשירה, ודחי דרבי יהודה איירי בעירוב דרבנן ולא בסוכה דאורייתא, ורב יוסי איירי בסוכה דהוי איסור עשה משא"כ שבת שנעשה סקילה, ובציפורי התירו מחיצה תלויה בסדינין פרוסים ע"ג העמודים ע"פ רבי ישמעאל בנו של רבי יוסי. 2. ר"ח בן עקביא מתיר למלאות מים בגזוזטרא ע"י חקיקה, ודחי דלמא לרבי יהודה לא אמרינן כוף וגוד, ורחב"ע קאמר דוקא בימה של טבריא דאיכא אוגנים ועיירות מקיפות.

לדף פז

*חקיקה בגזוזטרא ומלוי. *אמת המים בחצר. *היתרי רחב"ע.

א. החקיקה בגזוזטרא אליבא דר"ח בן עקביא 1. בעשויה כאסיתא בעינן שתהא ארבע אמות על ארבע אמות וחוקק ארבעה טפחים על ארבעה טפחים. 2. בסמוכה לכותל בתוך שלשה טפחים, סגי שיהא רחבה אחד עשרה טפחים ומשהו. 3. בזקופה צריך שיהא גובהה עשרה טפחים ששה טפחים וב' משהוין. 4. היתה בקרן זוית, גובהה עשרה טפחים ורוחבה שני טפחים וב' משהוין.

ב. אמת המים בחצר לת"ק צריכה מחיצה בגובה עשרה טפחים בתוכה ולרבי יהודה סגי בכותל שעל גבה, ובין החלונות משלשל דלי לת"ק בפחות משלשה טפחים ולרשב"ג פחות מארבעה טפחים. ומפרשינן במאי איירי 1. באמת המים, קשיא דלכו"ע אין כרמלית פחות מארבעה טפחים. 2. באגפיה ושרי להחליף, והא דאסרינן להחליף במקום פטור דווקא ברשויות דאורייתא. ולמ"ד דרבי יוחנן אוסר להחליף אף ברשויות

דרבנן קסבר דפליגי בשיעור כרמלית, וליכא למימר דתהוי כחורי כרמלית דליכא או כיון דמופלגת. 3.
כשעשה ניפקי אפומה, ופליגי לטעמייהו בכמה טפחים אמרינן לבוד.

- ג. מילוי מים בגזוזטרא 1. למעלה מהמים צריכה מחיצה של עשרה טפחים מלמעלה או מלמטה, ור"ח בן עקביא לא הצריך מחיצה דווקא בימה של טבריא דנחשבת מוקפת. 2. לשפוך ל"ק אסור דלא תיימי מיא ול"ב שרי כעוקה. 3. שתי גזוזטראות זו למעלה מזו ועשו מחיצה לעליונה אסורות עד שיערבו, ורב שרי במופלגת דקסבר שאין אוסרין דרך אויר. ומייתי דיש בשבת דין גזל רשויות ותרוייהו אסירי כשעשו מחיצה בשותפות, ובעשו לתחתונה בפ"ע שרי דהוי גילוי דעתא שלא ניחא לה להיות עמה.
- ד. הדברים שהתיר ר"ח בן עקביא לאנשי טבריא 1. למלא מגזוזטרא שהיא ארבע אמות ע"י שחוקק בתוכה וא"צ מחיצות. 2. הטומן פירותיו בעצה בכדי שלא יבטל ממלאכתו אינו בכי יותן. 3. הרוחץ בשבת ויו"ט מסתפג באלונטית ולא חיישינן שמא יסחוט.

פ"ד פ"ח

*עוקה. *ביב. הדרון!

א. חצר שאין בה ארבע אמות אין שופכים לתוכה מים אא"כ עשו לה עוקה המחזקת סאתים ומבחוץ צריך לקמור, אבל בארבע אמות לרבה אדם רוצה לזלפן ולרבי זירא תיימי מיא. והשמועות 1. חצר ואכסדרה מצטרפין לארבע אמות ומשמע אף שאינו מרובע ואינו ראוי לזילוף, ולרבה איירי שהאכסדרה משלימה. 2. אין שופכין מים לחצר שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות, ולרבי זירא הברייתא כרבנן והמשנה כולה כר"א בן יעקב ודייק לה מדקאמר לשון פחותה.

ב. שפיכת מים לתוך ביב 1. לר"א בן יעקב שופכים לביב ברה"ר שהוא קמור ומכוסה ארבע אמות. 2. לחכמים אסור לשפוך על פי הביב, אבל שרי לשפוך לגג והמים יורדים לביב. 3. לחנניה אסור לשפוך אף לגג, מכיון דעשוי לקלח. 4. בחורף שרי לשפוך להו"א כיון שרוצה שהמים יבלעו במקומן וקשיא משופכין, ולמסקנא משום דליכא למגזר שההרי סתם צנורות מקלחין וחצירו מיקלקלא וקיימא. ובקיץ במחזיק סאה אין נותנים לו כלום, ובחורף נותנים אפילו כור וכוריים דליכא למיחש למידי. 5. שתי דיוטאות אחת עירבה ואחת לא עירבה, רק זו שעירבה מותרת לשפוך והשניה אסורה שמא יוציאו לעוקה, ואם שתיהן עירבו להו"א אסור משום ניפשא דמיא ולמסקנא מותרות.

הדרן עלך פרק שמיני – כיאל משתתפין

פרק תשיעי – כל גגות

פ"ד פ"ט

*דיני רשויות. *גג גדול וקטן.

א. דיני רשויות 1. לר"מ גגין רשות לעצמן וכן חצירות וקרפיות, ובלבד שאין הבדל של עשרה טפחים דר"מ גזר משום תל ברה"ר. 2. לחכמים גגין וחצירות רשות אחת וקרפיות רשות אחת ודירין חלוקין למעלה כמו למטה, ובמחיצות ניכרות אמרינן גוד אסיק ופליגי אי אמרינן גוד אסיק באינן ניכרות, ומטלטלין לרב רק בארבע אמות ולשמואל בכולו. 3. לר"ש גגין חצירות וקרפיות הוו רשות אחת למה ששבת בתוכם ולא למה ששבת בתוך הבית.

ב. מאי קאמר רב יוסף בדין גג גדול הסמוך לקטן 1. לאביי קאמר דכשיש דירין בשניהם הקטן אסור דהויא מחיצה הנדרסת וכשאין דירין שניהם מותרין, ש"מ דאמרינן גוד אסיק במחיצות שאינם ניכרות. 2. רב יוסף קאמר דדוקא כשיש מחיצה לתרוייהו דגדול שרי בגיפופי וקטן אסור דהא נפרץ במלואו, אבל אם אין מחיצה שניהן אסורים. 3. לגבי דירין דהגדול מותר דווקא אם יש מחיצה הראויה לדירה לתרוייהו אז רק הגדול שרי, אבל אם יש רק לגדול ולא לקטן שרי הקטן לבני גדול כיון שנסתלקו משם וכדאמרן שמי שעשה סולם לגגו או דקה לפני עלייתו הותר בכל הגגין כולם.

פ"ד פ"ז

*טלטול ב' אמות. *רב ושמואל בטלטול.

- א. האיבעיא בטלטול שתי אמות בשני מקומות והיכן 1. בגג ובעמוד, ודחי הרי הווי כרמלית ורה"י. 2. בגג ובאכסדרה דתרווייהו יחד אסירי, או דהוי חד רשותא כיון דתרווייהו לא חזו לדירה. 3. בגג ובחורבה, את"ל באכסדרה אסור מיהו חורבה חזיא לדירה ומאיךך לית בה דירין, ועלו בתיקו.
- ב. מחלוקת רב ושמואל בטלטול ומ"ט 1. גגין השוין אליבא דר"מ וגג יחידי לפי רבנן, לרב מותר לטלטל בכלו כיון דמינכרא מחיצתא ולר"מ אסור לטלטל מגג לחצר גזירה משום תל ברה"ר, ולשמואל מטלטל רק בארבע אמות דאיירי ביותר מבית סאתים ורבנן אסרי לטלטל מגג לקרפף גזירה שמא הגג יפחת דאינו ניכר. 2. ספינה לרב שרי בכלה דאיכא מחיצות, לשמואל רק בד"א דהמחיצות עשויות להבריח מים, ואם כפאה לזפתה לכו"ע ד"א. 3. אכסדרה בבקעה, לרב מותר לטלטל בכלה דאמרין פי תקרה יורד וסותם, אבל לשמואל מטלטלין רק בארבע אמות.

סוף דף צא

*ר"ש בעירבו *חורבה באמצע.

- א. פסקינן כר"ש דגגות חצירות וקרפפות הווי רשות אחת לרב זהו דוקא אם לא עירבו דבעירבו גזרינן שמא יוציא את כלי הבתים לחצר, ולשמואל אף בעירבו דר"ש לא חייש שיאמרו על שני כלים בחצר אחת זו מותרת וזו אסורה. והשמועות 1. כיצד שייך לרב שיגיעו לחצר כלי הבתים, ותירץ ע"י לבישה. 2. אם שכחו ולא עירבו אמרינן דגג חצר אכסדרה ומרפסת הווי רשות אחת, ודחי דאתי כרבנן מדלא קתני גם קרפף ומבוי. 3. חמש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות למבוי ששכחו ולא עירבו כלים ששבתו בחצר אסורים במבוי ור"ש שרי ומשמע דאם עירבו אסור, ותירץ דאיירי שלא נשתתפו במבוי, או דר"ש קאמר לדבריהם דרבנן שיוודו לכה"פ שאם לא עירבו הווי רשות אחת. 4. סתם משנה דכותל שבין שתי חצירות שעירבו לא יורידו, אמר דהיינו לבתים אבל לחצר שרי ומותר לאכול במקומו.
- ב. שתי חצירות ואחת מהן עירבה, דין חורבה שביניהם 1. לרב הונא נותנים את החורבה לזו שלא עירבה, דבזו שעירבה חיישינן שמא תוציא מהבתים לחורבה. 2. לחייא בר רב לל"ק החורבה שייכת לתרווייהו לכן שתייהן אסירי. 3. לל"ב שתייהן שרו והטעם שאין לחוש שמא יוציאו לשם דכלים בחורבה לא מינטרי.

סוף דף צב

*גדול וקטן. *דירוי גדולה בקטנה.

- א. דיני גדול וקטן ברשויות 1. גג גדול סמוך לקטן, הגדול מותר והקטן אסור. 2. חצר גדולה שנפרצה לקטנה גדולה שריא דהקטנה היא כפתחה, וקתני תרתני למימר דגג דומיא דחצר, לרב לענין דמנכרא מחיצתא ולשמואל לגבי דדרסי רבים.
- ב. אמרינן ש"מ דדירוי גדולה בקטנה ולא איפכא, והדינים 1. גפנים בגדולה אסור לזרוע את הקטנה ואם זרע נאסרו הזרעים ולא הגפנים, אבל בגפנים בקטנה מותר לזרוע את הגדולה. 2. אשה בגדולה וגט בקטנה מגורשת. 3. צבור בגדולה ושליח צבור בקטנה יוצאין ידי חובתן. 4. וכן יחיד בקטנה מצטרף לתשעה שבגדולה. 5. צואה בגדולה אסור לקרות ק"ש בקטנה, ואיפכא שרי.

שאלות לחזרה ושינון

סוף דף פו

- א. החקיקה בגוזזטרא אליבא דר"ח בן עקיבא (4)
ב. המוח' באמת המים בחצר ובין החלונות, ובמאי איירי (3)
ג. מילוי מים בגוזזטרא (3)
ד. הדברים שהתיר ר"ח בן עקיבא לאנשי טבריא (3)

סוף דף פח

א. מי שהלך לשובת בעיר אחרת האם אוסר (4)

ב. בור בין שתי חצירות צריך מחיצה י' טפחים, והמיקום (4)

ג. לרבי יהודה סגי במחיצה שע"ג הבור, והסוברים כוותיה (2)

סוף דף פז

א. המוח' מ"ט חצר שיש בה ד' אמות א"צ עוקה, והשמועות (2)

- א. המוח' אי פסקינן כר"ש דהוי רשות אחת אף בעירבו, והשמועות (4)
ג. דין חורבה שבין שתי חצירות שעירבו (3)
א דף צב
- א. דיני גדול וקטן ברשויות (2)
ג. הדינים לגבי דיורי קטנה בגדולה (5)

- א. דיני רשויות (3)
ג. מאי קאמר רב יוסף בדין גג גדול הסמוך לקטן (3)
א דף צ
- א. האיבעיא בטלטול שתי אמות בשני מקומות והיכן (3)
ג. מחלוקת רב ושמואל בטלטול ומ"ט (3)

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

ברכות עם מחודדין בפ"ד.

שבת מהדורה חדשה.

עירובין

סוכה

מגילה-פורים עם מדרש, תוספתא, ותמצית מוזר יין לרמ"א

גיטין

קידושין עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא

מנחות

חולין

בכורות עם הקדמות ומושגים

ערכין-תמורה

כריתות-מעילה

נדה

וכן הלאה, כסדר ה'דף היומיי'

בבא קמא

בבא מציעא

בבא בתרא א-ב

סנהדרין א-ב עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

מכות שבועות

עבודה זרה הוריות עם מחודדין בפ"ד

זבחים

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
קיצור חודים מנוקד ומסודר.
קיצור אלשין רות
קיצור אלשין אסתו
קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שו"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
איזוהי זון ישוה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~35~

המערכת

